

עזרי וזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ו

פרשת לך לך - תשפ"ה - גיליון 122

מדור הגימטריות

פרפראות וחידושים

* **קוּם הַתְהַלֵּךְ בְּאַרְץ לְאַרְפָּה וּלְרַחֲפָה כִּי לָהּ אֶתְנַנָּה:** (י"ג י"ז)
ומבאר האור החיים הקדוש, קום התהלך וגו' ללמד תורה בא
שהליכה הוה חזקה. וכ"כ הכלי יקר.

והנה המילים בפסוק: **קוּם הַתְהַלֵּךְ בְּאַרְץ לְאַרְפָּה וּלְרַחֲפָה כִּי לָהּ אֶתְנַנָּה**, עולה בגימטריא 1992.
וכן המילים: **שְׂצַרִיךְ לָךְ לַעֲשׂוֹת חֻזְקָה עַל הָאָרֶץ**, עולה
בגימטריא 1992.

* **וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ קַחְהָ לִּי עֵגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵזוּ מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלֶּשׁ וְתֹר וְגֹזֵל:** (ט"ו ט)
וכתב רש"י **עגלה משלשת**. שלשה עגלים, רמז לשלשה פרים, פר
יום הכפורים, ופר העלם דבר של צבור, ועגלה ערופה (ב"ר).
והנה המילים בפסוק: **קַחְהָ לִּי עֵגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת**, עולה בגימטריא
1331.

וכן המילים: **פֶּר לִיוֹהֵכֶם פֶּ - פֶּר הָעֵלָם - וְעֵגְלָה עֲרוּפָה**, עולה
בגימטריא 1331.

* **וַיֹּאמֶר אֲבָרָם יִי יִי מַה תַּתֵּן לִי וְאֲנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וְכֵן מִשְׁקָךְ בִּיתִי הוּא דְמִשְׁקָךְ אֲלֵיעֶזֶר:** (ט"ו ב')
ומביא התורה תמימה דמשק אליעזר - א"ר אלעזר, דמשק
אליעזר, שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים [יומא כ"ח ב'].
ונראה לרמוז כן במילים **הוּא דְמִשְׁקָךְ אֲלֵיעֶזֶר**, זהו ראשי תיבות.
זה עבדי דמשק אליעזר שלמד הלכות מאדונו - קיימן -
ומתורת רבו ירביץ להשקות אחרים.

* **וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֵּאָה יִי שׁוּבִי אֶל גְּבֻרָתְךָ וְהִתְעַנִּי תַחַת יָדֶיךָ:** (ט"ז ט)
וביאר הרמב"ן **שובי אל גברתך והתעני תחת ידיה**. צוה אותה
לשוב ולקבל עליה ממשלת גברתה רמז כי לא תצא לחפשי ממנה
כי בני שרה ימשלו בזרעה לעולם.
ונראה לרמוז כן במילים **שׁוּבִי אֶל גְּבֻרָתְךָ וְהִתְעַנִּי**, זהו ראשי
תיבות.
ותשוב הגר אל גברתה שרה - תחת ידיה תהיה נכנעת - כי
בניה יהיו ראויים ועתידין למשול בזרעה עולמית.

* **וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָּדוֹל וְאֲבָרְכֶה וְאֶגְדְּלֶה שְׁמֵךְ וְהָיָה בְּרָכָה:** (י"ב ב')
וכתב רש"י - ס"א, וזהו ואגדלה שמך, הריני מוסיף אות על שמך, שעד
עכשיו שמך אברם מכאן ואילך אברהם, ואברהם עולה רמ"ח, כנגד אבריו של
אדם. [רש"י ישן]

ועוד כתב רש"י, דבר אחר ואעשך לגוי גדול, זה שאומרים אלהי אברהם,
ואברכך, זהו שאומרים אלהי יצחק, ואגדלה שמך, זהו שאומרים אלהי יעקב,
יכול יהיו חותמין ככולן, תלמוד לומר והיה ברכה, בך חותמין ולא בהם.
וביאר השפתי חכמים, והיה בגימטריא שם של ד', כלומר בך היא החתימה
שאומרים ברוך אתה ה' מגן אברהם. (מהרש"ל).

ונראה לרמוז כן במילים **וְאֶגְדְּלֶה שְׁמֵךְ וְהָיָה בְּרָכָה**, זהו ראשי תיבות.
דאוסוף לשמך ה"א - שיכירו הבריות גדולתך - ובתפלת העמידה כל
המתפלל יהיה כורע ראשונה בך - ואומר מגן אברהם.

* **אִם מַחֻט וְעַד שְׂרוּף נַעַל וְאִם אֶקַח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשֵׂרְתִי אֶת אֲבָרָם:** (י"ד כ"ג)
ומבא בגמ' חולין פח: ואמר רבא בשכר שאמר אברהם אבינו אם מחוט ועד
שרוף נעל זכו בניו לחוט של תכלת ורצועה של תפילין.
ונראה לרמוז כן במילים **אִם מַחֻט**, זהו ראשי תיבות.
טלית מכנפות ארבעה - מחייב חוט וציצית.
וכן נרמז במילים **וְעַד שְׂרוּף**, זהו ראשי תיבות.
והיא רצועה דתפילין שביד - עליה כורכין ומברכים.

* **וְלִישְׁמַעְאֵל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה בְּרַכְתִּי אֹתוֹ וְהִפְרִיתִי אֹתוֹ וְהִרְבִּיתִי אֹתוֹ בְּמָאֵד מְאֹד שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאִים יוֹלִיד וְנִתְּתִיו לְגוֹי גָּדוֹל:** (י"ז כ')
ובתרגום יונתן בן עוזיאל, ועל ישמעאל קבלתי תפילתך הנה ברכתי אותו
והפריתי אותו וארבה אותו מאד מאד תריסר נשיאים יוליד ונתתיו לגוי גדול.
ובפירוש יונתן בן עוזיאל, הוסיף זה לעומת זה עשה אלהים י"ב שבטי י"ה נגד
י"ב גבולי אלכסון מסטרא דקדושה וכן להיפך והכל ידוע לידועי חן.
ונראה לרמוז כן במילים **שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאִים יוֹלִיד**, זהו ראשי תיבות.
לישמעאל שמעתך - רק שנים עשר נשיאים יוליד - וכנגדו י"ב שבטי י"ה
נשיאים דעתיך יעקב אבינו מוליד מזרעו.

סיפור שבועי

רבי משה לוי זצ"ל

רבי משה לוי זצ"ל נולד בת"א ד' שבט ה'תשכ"א לאביו רבי יוסף ז"ל ולאמו מרת רחל ע"ה.

בצעירותו למד בישיבה התיכונית "היישוב החדש בתל אביב" וכשסיים את לימודיו בישיבה, הלך לישיבות גבוהות כדי להתרשם ולהרשם, ואכן התקבל בכל ישיבה שהלך אליה בזרועות פתוחות. אבל חבר אחד הביא לו מאמר על שיטת הלימוד בדרך העיון שכתב ראש ישיבת כסא רחמים רבי מאיר מאזוז שליט"א, ורבי משה לוי התרשם מאד מדרך הלימוד והעיון הספרדי, והחליט לבוא יום אחד להכנס לשיעור של ראש הישיבה, ומן השמים כווננו שהגיע לישיבה ביום שלמדו תוספות אחד במסכת כתובות, שלמדו אותו מכבר בישיבת הישוב החדש, ושם בישיבה תיכונית אמר להם הרב שלהם, שאין לתוספות הזה פירוש עד תחיית המתים. רבי משה לוי נכנס והקשיב ובלע כל מילה מראש הישיבה, וראה איך ניתח את התוס' והסביר אותו על בוריו ואיך נתפשטו כל הקמטים בלי דוחק ופלפול, על אתר החליט, זה מקומי וכאן עתידי. וכך בגיל 18 עבר לישיבת כסא רחמים.

בגיל 22 מונה כר"מ בישיבה למרות שעדיין לא היה נשוי, והיה אומר לתלמידים אני לא מעליכם, נלמד כולנו ביחד. סיפר תלמידו רבי יוסף פרץ שליט"א לפעמים באמצע שיעור, היתה שאלה, הרב היה מסוגל לעצום עינים כאשר כל התלמידים מסביב במשך שעה וחצי ולהתרכז בשאלה, כל התלמידים יושבים מולו ולא זזים, ואם מאן דהוא היה מדבר, הרב היה נוקש קלות על שלחנו להמשיך את השקט והדממה, והיה אומר שבביתו הוא יכול לחשוב שבע שעות על שאלה אחת, ופעמים היה פותח את החלון מסתכל על העננים להמשיך לעיין בריכוז גדול, והיה מספר שזה לא היה עוזר לו, כי על העננים היה רואה את דברי הרמב"ם שלמד כעת.

עוד סיפר תלמידו רבי יוסף פרץ שליט"א כשהרב כתב את ספרו ברכת ה' העוסק בעניני ברכות, הוא היה מתקשר לקונדיטוריות וטבחים, והלך למאפיות לברר פרטים, ופעם גם ביקש מאשתו הרבנית תחי' שתכין לו עוגה מסויימת, הרבנית שמחה שסוף סוף הרב מבקש איזו עוגה, היא הכינה אותה בזריזות וכשהרב ראה את העוגה הוא שאל את הרבנית איך הכנת אותה? היא השיבה לו כך וכך, אמר לה הרב תודה רבה, אולי טעם משהו וחזר ללימודו. אמרה לו הרבנית אבל אתה בקשת עוגה? אמר לה אני בקשתי לדעת איך היא בדיוק עשויה כדי לדעת מה הברכה, לא רציתי עוגה בשביל לאכול עוגה.

וכשהרב ע"ה היה לומד ומלמד הלכות ריבית, היו לו תלמידים שעוסקים בכלכלה, הוא ביקש מהם ספרים שעוסקים בענינים אלו, הביאו לו ספר עב כרס שכולו עוסק בעניני כלכלה, מדד, ריביות, ופיחותים, כל עניינים אלו מפורטים שם. לאחר חודש החזיר הרב את הספר לאותו תלמיד שהביא לו, אמר לו התלמיד מדוע הרב מחזיר? אמר לו הרב סיימתי את הספר אני כבר יודע אותו, אמר לו התלמיד כבוד הרב ספר זה נלמד באוניברסיטה במשך כשנה שלמה, איך הרב בחודש ימים גמר אותו? אמר לו הרב אתה יכול לבחון אותי.

למעשה כך היתה דרכו לברר כל דבר עד שהדבר יהיה ברור ומחזור לו כשמלה. גם בענין הריחן התמני ישנה מחלוקת בענין ברכתו, אם הברכה עליו היא עצי בשמים או עשבי בשמים, כדי לדעת ההלכה על בוריה הרב גידל ריחן תמני בביתו, הניחו על אדן החלון על מנת לעקוב מקרוב על הפרטים אודותיו, אם מתקיים משנה לשנה או לא, כדי לדעת את ההלכה לאשורה.

אחד האברכים אמר לו שהוא רוצה לטלטל ברשות הרבים בשבת את הילד הקטן שלו, שאפשר לומר בזה כמה סברות להקל, אפשר לומר חי נושא את עצמו, ויש מחלוקת אם יש לנו רשות הרבים בזמן הזה, ואפשר גם לומר שניים שעשאוה פטורים, שהוא ימשוך חצי מהתינוק ואשתו תמשוך חצי מהתינוק וכו' אמר לו הרב, האמן לי שאני יודע טוב מאוד סברות אלו, ואני יכול להוסיף לך עוד סברות, אבל אני אספר לך, שפעם לקחתי את הבן שלי מהבית של חמי לבית שלי ביום שבת, חמש דקות לפני שהגענו לבית, הילד הקטן לא רוצה לזוז ממקומו, וצועק תרימו אותי... אמר הרב, יכלתי לעשות כל מיני סברות וצורפים ופלפולים להתיר, אבל לא נהגתי כן, ישבתי ובזבזתי חצי שעה מהזמן היקר שלי בשבת כדי להסביר ולשכנע את הילד הקטן שלא כדאי לטלטל ולהסתמך על כל מיני קולות, אני יודע מה תפס הילד מכל הסברות ופלפולים אלו, אבל חצי שעה הסברתי לו שלא כדאי לסמוך על דעות אלו, דעה זו דחוקה וסברא זו דחוקה ועוד ועוד.

עוד סיפר רבי יוסף פרץ שליט"א מעשה מדהים שהיה, נכנס לישיבת כסא רחמים אדם בלבוש חסידי ושאל אותנו אם היה כאן הרב משה לוי? אמרנו לו כן היה כאן, הוא הרב שלנו ולימד אותנו. אמר לנו אני חייב לספר לכם סיפור עליו. והוא סיפר שהיה לחבר שלו ילד חולה במחלה קשה ל"ע, חבר זה מקושר וחסיד של האדמו"ר מטוהווש מקנדה, בצר לו נסע אל האדמו"ר לקנדה לקבל את ברכתו, הוא שהה שם זמן מה לקבל עצה והדרכה. באחד הבקרים קרא לו האדמו"ר ואמר לו הודיעו לי בחלום הלילה, להודיעך שיש בארץ ישראל אדם ששמו הרב משה לוי, תלמיד חכם צעיר, דבריו מקובלים ותקיפים בשמים, הדברים שהוא אומר מתקבלים, לך אליו לארץ ישראל והוא יעזור לך. אותו חסיד התארגן לנסיעה לארץ ישראל, ואכן אחר זמן מה הוא הגיע לארץ ישראל אבל לא הכיר מי הוא הרב משה לוי, הוא החל לחפש בין המקובלים בירושלים, אם יש איזה מקובל גדול ששמו הרב משה לוי אם מוכר לציבור אדם כזה, חיפש ולא מצא. באחד הימים פגש אותו תלמיד חכם ספרדי, והוא סיפר לו את כל המעשה, אמר לו אותו תלמיד חכם לפי הסימנים שאמרת כנראה מדובר על הרב משה לוי מכסא רחמים בבני ברק נראה שעליו נתכוונו, לך אליו הוא באמת תלמיד חכם צעיר, ודבריו תקיפים, ואכן בא אותו אדם לישיבה, אך לצערו כשהגיע לישיבה ראה מודעות אבל, היה זה פחות משבוע ימים מהפטירה של הרב.

את ספרו מנוחת אהבה לא הדפיס עד שלימד בישיבה מסכת שבת שלש פעמים, לשלשה מחזורים סוגיות הגמרא עם טור ב"י וש"ע, והרצה כל מה שכתב בספר והיו לו תלמידים מעולים שהתווכח אתם על כל הלכה, ועשה כך כדי לרדת לעומקה של הלכה עם תלמידים מחדדים, והיה אומר אף אם יגידו לי אין לנו כסף לשלם לך משכורת, אני אמשיך ללמד כי אני רואה איך ע"י זה מתחוררים הדברים.

פעם בעת רצון סיפר לתלמידיו שבשנה אחת למד כל יום שבעה דפי גמרא ותוס' וסיים את הש"ס, ואח"כ כל שבת היה לומד עשרים דפי גמרא, כדי שלא ישכח.

היה בדעתו להוציא לאור חיבור על הלכות שמיטה, ואמר שהחומר כולו ערוך מסודר ומונח בראשו רק צריך להעלותו על הכתב, וכן היה בדעתו להוציא חיבור על הלכות גדה שכבר החל בכתבתו, רק רצה לחזור על לימודו פעם נוספת עם תלמידים מקשיבים כדרכו בחיבוריו הקודמים. למרות חיי הקצרים הספיק לחבר עשרות ספרים, ולאחר פטירתו נוספו עוד ספרים למה שכבר הדפיס בחייו. מנוחת אהבה, מלווה ה', ברכת ה', שו"ת תפילה למשה ועוד.

רבי משה לוי בן רחל זצ"ל עלה בסערה השמימה אור ליום חמישי י"א במר חשון תשס"א . כשהוא נושק לגיל 40 ת.נ.צ.ב.ה.
[דברי חיים]

לע"נ - נורית בת מרים ע"ה

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה חנינה וב"ב * שרה בת אילה * יוסף מאיר בן גאולה ויקי * ליאור מימון בן רינה * ראובן ורינה שקד * יוסף חיים אליהו בן דבורה * משה בן שרה וב"ב